

Zabıta Personelinin Özel Hizmet Tazminatı Sorunu

Bu çalışmada zabıta personelinin özel hizmet tazminatı konusu toplu sözleşme hükümlerine de yer verilerek incelenmiştir. - 12.12.2021

Zabıta Personelinin Özel Hizmet Tazminatı Sorunu

Serdar UĞURLU

Çalışma (Devlet Personel) Uzmanı

Giriş

“Özel hizmet tazminatı” dayanağını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 152’nci maddesinden almakta olup, söz konusu madde kapsamında 17/4/2006 tarihli ve 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karar’ın (I) Sayılı Cetvelinde “İş Güçlüğü, İş Riski, Temininde Güçlük ve Mali Sorumluluk Zammı”, (II) Sayılı Cetvelinde “Özel Hizmet Tazminatı”, (III) Sayılı Cetvelinde ise “Diğer Tazminatlar” düzenlenmiştir.

Ayrıca, 2010 yılında gerçekleştirilen anayasa referandumu neticesinde Anayasanın 53 ve 128’inci maddelerinde yapılan değişiklikler ile memurlar ve diğer kamu görevlilerine toplu sözleşme hakkı getirilmiştir. Bu kapsamda 2012 yılında 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununda yapılan değişiklikler çerçevesinde kamu işveren heyeti başkanı ile kamu görevlileri sendikaları heyeti başkanı arasında imzalanan toplu sözleşmelerde memurlar ve diğer kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarına ilişkin kararlar alınmaktadır.

Bu çalışmada zabıta personelinin özel hizmet tazminatı konusu toplu sözleşme hükümlerine de yer verilerek incelenecektir.

1- Özel Hizmet Tazminatı

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik'te, 2 Nisan 2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan değişiklik zabıta personelinin faydalanacağı tazminatlar açısından tereddüt doğurmuştur. Söz konusu değişiklik ile zabıta memurlarının atanabileceği en üst derece 5'ten 3'e yükseltilmiştir. Bu değişiklik bahsi geçen unvanda bulunanların özel hizmet tazminatından faydalanacağı cetvelde de değişiklik meydana gelmesine neden olmuştur.

Zabıta memurlarının atanabileceği en üst derece 5 iken tüm zabıta memurları, 17/4/2006 tarihli ve 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karara ekli (III) Sayılı Cetvelin (G/b-2) sırasından faydalanmaktaydı. Yani, 8-15 inci derecelerden aylık alanlar "48", diğer derecelerden aylık alanlar "49" puan üzerinden tazminat almaktaydı. Zabıta amiri ve zabıta komiseri unvanlarında bulunanlar ise söz konusu unvanların açıkça metinde yer alması sebebiyle aynı cetvelin (G/b-1) sırasından faydalanmakta, yani 50 puan üzerinden tazminat almaktaydı.

Ancak, (II) Sayılı Cetvelin "(A) Üst Yönetim ve Genel İdare Hizmetleri" başlıklı bölümünün Grup-17'sinde "Yukarıda sayılan 1 ila 16 ncı Gruplara göre özel hizmet tazminatı alamayanlardan, Kurumların Genel İdare Hizmetleri Sınıfına dahil 1, 2, 3 ve 4 üncü dereceli kadrolarında bulunanlar"ın 55 puan üzerinden tazminat alacağı düzenlenmiştir. Bu çerçevede, 3 veya 4'üncü dereceli ve genel idare hizmetleri sınıfına dahil zabıta memuru kadrolarına atananların özel hizmet tazminatlarının 55 puana yükselmesi söz konusu olmuştur.

Öte yandan zabıta amiri ve zabıta komiseri unvanlarında bulunanların tazminat oranlarına ilişkin mevzuatta bir değişikliğe gidilmemiştir. Ancak, bu unvanlarda bulunanların tazminat puanları bu sefer 3 ve 4'üncü dereceli kadrolarda bulunan zabıta memurlarının altında kalmıştır. Herhangi bir mevzuat değişikliği olmamasına rağmen, hiyerarşik dengeyi de korumak amacıyla uygulamada zabıta amirlerine (II) Sayılı Cetvelin "(A) Üst Yönetim ve Genel İdare Hizmetleri" başlıklı bölümünün Grup-16'sından 60 puan üzerinden, zabıta komiserlerine ise Grup-17'sinden 55 puan üzerinden tazminat verilmeye başlanmıştır.

2- Toplu Sözleşme Hükümleri

2020 ve 2021 yıllarını kapsayan Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararının Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Mali ve Sosyal Haklar başlıklı dördüncü bölümünün 5 inci

maddesinde; “17/4/2006 tarihli ve 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karara ekli (II) ve (III) sayılı Cetvellere göre itfaiye amiri, itfaiye çavuşu ve itfaiye eri ile zabıta amiri, zabıta komiseri, zabıta komiser yardımcısı ve zabıta memuru kadrolarında bulunanların dereceleri itibarıyla yararlanmakta oldukları tazminat oranlarına 5 puan ilave edilir.” denilmektedir.

Öte yandan, 2022 ve 2023 yıllarını kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşme’de bu puan 10’a çıkarılmıştır. Bu çerçevede 2021 yılı sonuna kadar tüm zabıta personelinin özel hizmet tazminatına 5 puan, 2022-2023 dönemi için ise 10 puan ilave edilecektir.

Sonuç

Söz konusu mevzuat hükümleri ve açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde, zabıta personelinin özel hizmet tazminat puanlarının belirlenmesinde bir karışıklık olduğu aşıkardır. Toplu sözleşme hükümleri de dikkate alındığında, genel olarak belediye uygulamalarında 2020-2021 dönemi için;

- Zabıta amirlerine 65 puan,
- Zabıta komiserlerine 60 puan,
- Zabıta memurlarına (3 ve 4’üncü kadro derecelerinde bulunanlar) 60 puan,
- Diğer zabıta memurlarına 53 (8-15. dereceler) veya 54 puan (diğer dereceler),

üzerinden özel hizmet tazminatı ödenmektedir. Ancak, uygulamalar belediyeden belediyeye göre değişebilmektedir.

Bu çerçevede, uygulamada birlikteliğin sağlanması amacıyla Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karar’da zabıta personelinin özel hizmet tazminat puanlarındaki çelişkiler ve tereddütler giderilmeli, söz konusu Bakanlar Kurulu Kararında gerekli değişiklikler yapılmalıdır.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA